

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hoče sam prejeti, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne odira. — Za ostanke se plačuje od petorastopne petit-vrste po 12 h, če se se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvoli frankovati. — Rokopis se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolje pošilja naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Blagoslovljeni falsifikatorji.

Fej-duhovniki okrog »Slovenca« res niso vredni, da jih pes povoha. Vsaka grdobija jim je dobra za politično borbo, laž in perfidnost pa sta jim prešla popolnoma v kri in v meso. Evo dokaza! »Slovenec« je v ponedeljek priobčil prevod iz puljskega »Omnibusa«. Izrečno je tam čitali: »Puljski hrvaški dnevnik »Omnibusa« piše — iz česar mora vsak spodoben človek sklepati, da navaja »Slovenec« res to, kar piše »Omnibusa«.

Ali »Slovenčevim« duhovnikom se nikdar ne sme verjeti. Morala sv. Liguorija se jih je tako oprijela, da sploh ne morejo več pošteno pisati. »Slovenec« je v ponedeljski številki navedel, da je »Omnibusa« zapisal tudi naslednje:

»Temu listu (»Slov. Narodu«) je klerikalec vsak, kdor ne sledi pravu in stopinjam ljudi okoli tega lista, ki se trudijo, da ljudstvo čimprej poživinijo.«

Po »Slovenčevim« naredbi je torej »Omnibusa« očital vsem tistim, ki se zbirajo okrog »Slov. Naroda«, da hočejo ljudstvo čimprej poživiniti.

Črno na belem je bilo to tiskano v škofovem »Slovencu«, ali ker vemo, kako brezvestno se ti Kristusovi namestniki lažejo, nismo verjeli, da bi bila to resnica.

In res: »Slovenčevim« duhovnikom so zopet lagali in prav nesramno falsificirali.

Tudi »Edinost« od torca navaja »Omnibusov« članek in citira tudi to, kar je vedoma lažljivo »citiral« škof »Slovenec«. Ali med citatom »Edinosti« in med citatom »Slovenca« je velikanski razloček.

Glasom »Edinosti« piše »Omnibusa« tako-le:

»A borba hrvatsko-slovenske stranke v Istri proti zakletim

našim sovražnikom Itali-janom in Nemcem, škofom in svečnikom, ki si z vso silo prizadevajo, da bi od-tujili narod naš materinemu mleku in ga s tem po-živinili, je njim (pri »Slovenkem Narodu«) ta mukotrpna in sveta borba — borba klerikalna itd.«

Jasno je kot beli dan, da po poročilu »Edinosti« očita »Omnibusa« Italijanom in Nemcem, škofom in duhovnikom, da hočejo narod poživiniti — Bona-venturo »Slovenec« pa je to fal-sificiral in popačil v tem smislu, da hočejo pristati »Sloven-skega Naroda« narod poži-viniti.

Nimamo »Omnibusa« pri rokah in zato ne moremo citirati hrvaškega besedila, vendar ne dvomimo čisto nič, da je »Edinost« vestno in po-šteno preložila hrvaško besedilo, dočim so »Slovenčevim« du-hovniki to besedilo falsifici-rali.

Nam niti v sanjah ne prihaja na misel, da bi se zaradi tega razbur-jali. Konstatujemo samo suho dej-stvo, saj govori to dejstvo dosti glasno, saj priča, da so laški in nemški škofje in duhov-niki, o katerih pravi »Omnibusa«, da hočejo narod poživiniti, kranjskim klerikalcem in fej-duhov-nikom pri »Slovencu« tako pri-sreč, tako ljubi in mili — gliha vkup štrih — da njim v korist celo falsificirajo in sleparijo, in saj je to dejstvo nov dokaz, kaka je morala, po ka-teriseravnaglasiloljub-ljanskegaškofa in njegove duhovščine. In potem se ti ljudje, katerim namen posvečuje vsako sredstvo, še čudijo, da jih zaničujemo.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Vesti iz severne Koreje.

»Daily Telegraph« poroča iz se-verne Koreje:

Tisoč in tisoč japonskih vojakov, ki so zbrani na določenih krajih, prosijo boga, da bi se ne sklenil mir, dokler ni osvojen Vladivostok.

General Lineviš je poslal močne voje v severno Korejo, da bi potis-nili japonsko armado po Sejonski cesti na jug in osvojili Genzan in Seul.

Prvo japonski voj je bil postiran v Sjongjinu in ko so Rusi osvojili to mesto, so upali, da bodo lahko prodrli do Genzana.

Težkoče pa, ohraniti zvezo z glavno rusko armado v Mandžuriji, so Ruse prisilile, da so se zopet umaknili.

Proti Vladivostoku.

»Echo de Paris« poroča iz Pe-trograda:

Po poročilih vladivostoškega po-veljnika, prodira general Hasegava v brzih pohodih proti reki Tumen.

Japonski napad na Port Mu-zun, v katerem je bila močna ruska posadka, je bil vkljub ljutemu ja-ponskemu artiljerijskemu ognju odbit.

Tudi dva japonska bajonetna napada sta se ponesrečila. Japonci so pustili na bojišču 220 mrtvecev in se umaknili.

Nato je ruska posadka for raz-strelila v zrak in se umaknila proti severu.

»Novoje Vremja« pa javlja:

18. t. m. so se približale japon-ske torpedovke pod zaščito megle zalivom v bližini Vladivostoka in bajetizirale v Paskevičevem in Posjetskem zalivu s transport-nih ladij mnogo vojaštva. Sodi se, da je to začetek aktivnih operacij proti Vladivostoku.

Ruska posadka v Vladivostoku šteje približno 60000 mož.

Vprašanje o premirju.

»Lokalanzeiger« se brzojavlja iz New Yorka:

Po poročilih iz Washingtona se bodo mirovni delegati v Ports-mouthu najprej posvetovali o pre-mirju na bojišču.

Kakor se čuje, je Japonska pri-pravljena dovoliti premirje pod po-gojem, da ne traja dalje kakor en mesec.

Poleg glavnih pooblaščenec bar-ona Komura in poslanika Taka-hire bodo Japonsko na mirovni konferenci še zastopali: polkovnik Tahibana, legacijski tajnik Ada-hi, izvedenec v mednarodnem pravu Sato, japonski pomorski ataše Ta-kešita, poslaniški tajnik Hani-hara in načelnik japonskega politič-nega urada Jamaza.

Baron Komura o japonskih uspehih.

Iz Washingtona se poroča:

Japonski mirovni pooblaščenec baron Komura se je v St. Pavlu izrazil o vojni, da so japonske uspehe povzročili trije momenti: 1. pravična stvar, 2. korupcija na ruski strani in 3. preprosto življenje japonskega na-roda.

Ogrska kriza.

Budimpešta 25. julija. Na-sproti vestem, ki se širijo po raznih časopisih, da vladajo nasprotstva med posameznimi člani ministristva glede postopanja napram občinskim zastopom, se zatrjuje s kompetentne strani, da so ministri Fejervaryjevega kabineta ka-kor v vsakem vprašanju, tako tudi v tej zadevi popolnoma solidarni.

Budimpešta 25. julija. V »Egyetertesu« razpravlja dr. Wekerle o političnem položaju in pravi, da je prepričan, da bo kralj odnehal. Zdi se mu, da bi bil vladar že zdavna dovolil madjarsko poveljevanje, ako bi se mu dala jamstva, da bi ta novi red in nagodba trajala najmanj tako dolgo kakor nagodba l. 1867., torej 30 do

40 let. Ako bi se kralja v tem oziru pomirilo, da bi se s tem končali vsi politični boji in da bi ta koncesija ne značila prehoda k personalni uniji, bi se madjarsko poveljevanje v armadi dovolilo tekom štiriindvajstih ur.

Sestanek carja Nikolaja s ce-sarjem Viljemom.

Dunaj 25. julija. Neki inozemski aktivni diplomat je izjavil, da sta vla-darja pri sestanku po inicijativi caricevdove razpravljala tudi o novem polo-žaju, ki je nastal vsled ločitve Norveške od Švedske. Na Ruskem vlada bojazen, da bi se vkljub ločitve Norveške od Švedske osnovala zveza vseh treh severnih držav, Norveške, Švedske in Danske, s čimer bi se Rusiji prav tako zaprlo pot iz Baltijskega morja, kakor ji je sedaj zaprt izhod iz Črnega morja.

Atentat na sultana.

Carigrad 25. julija. Policija strogo zaslišuje vse uslužbence v Ildic-Kiosku in vse prebivalce bližnjih pri-vatnih hiš. Sultan je dovolil znatne podpore rodbinam onih, ki so bili pri poskušanem atentatu ubiti, in jim je obljubil, da be tudi v bodoče zanje skrbel.

Carigrad 25. julija. Stališče načelnika mestne policije, Fehim paše, je omajano, ker ni znal »preprečiti« atentata. Tudi stališče drugih dostojan-stvenikov ni več trdno. Atentatorja še sedaj niso izsledili. Sodi se, da je storilcu padla bomba na tla in se raz-počila, predno jo je mogel vreči na sultana.

Ločitev Norveške od Švedske.

Štokholm 25. julija. Unijski odbor je odklonil predlog švedske vlade, da bi se pogajal z Norveško, in odločil, da se imajo pogajanja z Norveško poveriti državnemu zboru.

Štokholm 25. julija. Danes se je predložilo drž. zboru poročilo o uniji z Norveško.

V poročilu se zahteva, da se ne smejo preje pričeti pogajanja z Norve-

LISTEK.

Perorisi izza rimskih kulis.

VI.

Ko je izšla opisana brošura o papeževih namenih, ko je svet žul uničujočo obsodbo o kardinalih, škofih, relatih in drugih duhovnikih, je bilo vse radovedno, kaj poredi vatikansko glasilo »Osservatore Romano« o avtorju te brošure. Vsi ev-ropejski časopisi so poročali, da je papež sam čital in odobril ta spis, predno je izšel in »Osservatore« je molčal kakor grob, dasi so nekateri listi kričali na ves glas.

Končno je — en mesec po obelodanjenju priobčil »Osservatore Romano« dne 3. maja lakonično no-tico, da papež te brošure ni provzro-čil in je pred obelodanjenjem ni odobril.

Valje temu pa lahko rečemo, da je papež zadovoljen s to bro-šuro, da se strinja z njenimi navedbami in da odobrava njeno obsodbo sedanjih cer-

kvenih razmer, katera ob-sodba kulminira v trditvi, da je papežu nemogoče izvršiti program »Omnia instaurare in Christo« dokler je duhov-ščina tako malovredna, kakor je sedaj.

Evo dokazov!

Pater Ignacij, posebni intimus papeža Pija, je v papeževem »leib-journalu« v beneški »Difesia« to bro-šuro na vse pretege hvalil in se sa njene nasvete zavzemal z vso gore-čnostjo. Tega bi čisto gotovo ne bil storil, ko bi ne vedel pozitivno, da je tudi papež sam tega mnenja.

Solnograški nadškof kardinal dr. Katschthaler ima svoje glasilo, ki se imenuje »Katholische Kirchen-zeitung« in ki ima med duhovščino velik vpliv in ugled.

Ta list je priobčil dolgo raz-pravo o rešeni brošuri in jo vneto odobrava. List pravi, da je papež brošuro inspiriral in prisnava, da bi ta brošura gotovo pri-šla na indeks, če bi se papež sam z njo ne strinjal. List prisnava, da vlada v cerkvi korupcija, prisnava, da se posvetnjaki če-dalje bolj odvrtnajo od cer-

kve in se veseli, da je končno na merodajnem mestu prodrla spozna-nje, da je treba cerkev reformirati, sicer mora propasti.

Končno je dokaz za zgoraj ome-njeno trditev tudi članek rimskega prelata, ki dopisuje v veleklerikalno »Kölnische Volkszeitung«. V št. 368. piše ta prelat, da je mogoče, da pa-pež brošure ni provzročil, dostav-lja pa:

»Dejstvo je, da so knjigotiski v Rimu vprašali kompetentno cerkveno oblast, če smejo to knjigo prodajati in da se jim je reklo, da se brošura sicer ne aproba, ali razprodaja naj se le kar mogoče, ker bi merodajni krogi radi videli, da se brošura čim bolj razširi. Iz tega ishaja, da sim-patizirajo merodajni krogi s mislimi, ki so izražene v tej brošuri.«

Po teh navedbah paš ni dvoma, da se papež ujema z unič-jočo obsodbo, ki jo je izrekla rešena brošura o duhovščini v obče sačeni od kardinalov pa doli do kaplanov.

Ali pa bo mogel papež doseči svoj namen in pripeljati duhovščino nazaj h Kristusu kralju?

To je jako dvomljivo. Kakor po-svetni vladarji, tudi če imajo naj-boljšo voljo, ne morejo uresničiti svojih namenov, ker se jim še ne posredno pa neposredno ustavljajo njih ministri, uradniki in generali, tako tudi papež ne more vselej tega storiti, kar bi rad. Kardinali, kar jih živi v Rimu, prelaje in drugi cer-kveni močje mu delajo ovire in mu mečejo polena pod noge pri vseh stvareh, zlasti pa pri takih, kjer se gre za njih šep.

In dalje je zlodej to, da je pa-pež odvisen v denarnih stvareh od škofov in duhovnikov. Če bi ti ne-hali ispreševati iz ljudstva denar za rimsko gosposdo, bi se papežu in kardinalom kmalu začelo slabo goditi.

Denar je v Vatikanu vladar. Za denar se v Rimu vse dobi. Španski kralj Alfonso je imel prav, ko je dejal: »Desetorica cerkvenih zapovedi obstoji le iz desetih šrk »Da pecu-niam« (daj denar) in prav ima tudi rimski narodni pregovor, ki pravi »Corte Romana no vuol pecora senza lana«, to je: Rimski dvor ne mara ovce brez volne.

Brat Justin.

(Iz dnevnika samostanskega novica Priobčil Bistričan.)

(Dalje.)

Dne 11. septembra.

Na svojem cilju sem, na Kre-mencu v samostanu, imam svojo ce-lico in sem tako ločen od vsega po-svetnega hrupa.

Zopet je ura devet zvečer. Uka-zali so mi, se uleži v posteljo in za-spati, da bom jutri dvrstejši in toč-nejši v vsem, kar me zadene tekom dneva.

A meni ni mar spanec. Če pride, ga odlenem s silo. Tebi pa, moj ljub-ljeni dnevnik, hočem zaupati dogodka današnjega dne, ki so mi še vsi živo v spominu in ki so se mi do velike množine nagrmadili.

Zgodaj jutraj smo se odpeljali iz M. do S. z vlakom, to je jaz in moja dva tovariša. V S. smo stopili iz vlaka ter se preselili v nizek poštni voz, ki nas je škripaje in gugaje se srečno potegnil do trga Vretena, kjer izstopimo.

Trg Vreteno je prijazna naselbina, ki šteje na prvi pogled kakih osemsto ljudi. Na sahodu in deloma tudi proti

ko, dokler se na Norveškem ne razpišejo nove volitve in ne dajo jamstva za razmerje med obema državama. Z ozirom na to poročilo je ministarstvo Ramstedt dalo demisijo.

Dogodki na Ruskem.

London 25. julija. „Standard“ se poroča iz Odeše, da je policija v zadnjih dneh aretirala izredno veliko število sumljivih oseb v najuglednejših krogih.

Več nego 400 zdravnikov, odvetnikov in časnika je bilo pretekli teden prijetih in odvdenih v trdnjavo. Prebivalstvo je vsled tega silno razburjeno in prav lahko je mogoče, da izbruhnejo novi nemiri.

Novo Čerkask 25. julija. Šest donskih kosaških polkov, pri katerih je bila pravkar končana splošna mobilizacija, se je uprlo.

Kozaki se upirajo, da bi opravljali policijsko službo, ki je sramota za vsakega vojaka. Kosaškemu hetmanu je moštvo sporočilo, da so vsi polki pripravljeni, žrtvovati svoje življenje za domovino na bojišču na Daljnem Vztoku, nikdar pa se nečejo ponižati, da bi doma opravljali policijsko službo. Vojni minister je bil o tem brzogovorno obveščen.

Lodz 25. julija. Policija je našla v neki hiši veliko izdelovalnico bomb. Poleg materiala za izdelovanje bomb se je našel tudi imenik 20 anarhistov in štirje zaboji razstreljiv. Policija je zaprla lastnika dotične hiše in vse one osebe, ki so navedene v imeniku.

Varšava 25. julija. Včeraj so tu revolucionarji zaklali nekega detektiva. Istočasno so ubili tudi enega redarja v Možici, enega policista v Kališu in enega detektiva v Sosnovicah.

Tiflis 25. julija. Danes zjutraj je nekdo vrgl bombo pred policijskega načelnika Kovaleva, ki je bil težko ranjen. Policija je prišla dve osebi, ki ste na sumu, da ste izvršili atentat.

Dopisi.

Iz Metlike. Dne 22. t. m. se je vršila v Metliki pod predsedstvom g. okr. nadzornika Turka okrajna učiteljska konferenca belokranjskega učiteljstva, katero so pooblastili s svojo navzočnostjo tudi g. okr. glavar V. Parma in nekaj sosednih kolegov. Po običajni otvoritvi in pozdravu se je spominjal g. nadzornik umrlega učitelja g. Kende. Na dnevnem redu je bila dobro uspeša hospitacija: »Strupene jagode«. Gosp. nadzornik nam je podal obširno, vsestransko premišljeno in poučno poročilo o posameznih predmetih ljudske šole. Razdelil je tudi od njega sestavljen, času in krajini razmeram primeren in podroben učni načrt za po navljajno deško in dekliško šolo. Nato sta se prebrala dva res izvirno izdelana referata glede učiteljskega vpliva na disciplino v šoli in zunaj šole. Poročilo knj. odbora in volitvi taistega je sledilo več samostojnih predlogov, kakor je g. nadzornik s trikratnim »Zvico« na cesarja zaključil konferenco. Zbrano učiteljstvo je šlo k skupnemu obedu na vrt gosp. Makarja, ki je poskrbel za to-

severu se razprostirajo mogočni gozdi Vretenčanov, na jugu pa se širi lepo obdelano polje. Na vzhodu trga buči reka Šumnica, ki se na levem bregu zajeda v mogočne skale hriba Kremenca, na katerem stoji samostan s cerkvijo istega imena. Samostan in cerkev sta pač toliko skrita med gozdnim in sadnim drevjem, da ne vidiš iz tega ničesar drugega, kakor pri dobrem opazovanju pozlačeni cerkveni križ. Mi trije bomo došli samostanski prebivalci sprva še tega nismo videli, zato poprašam jaz, ki sem imel in sem si lastil komando nad onima dvema, v trgu kmeta, ki si je prižigal ravno tobak pred hišo, kod pelje pot v samostan.

»Ali greste v kloster?« hiti mo- žic in vleče iz pipe, da so se mu de- lale take jamice v licih, da bi lahko lešnike noter vtaknili.

»Seveda, drugače ne bomo vpraševali, mu odvrnem.

»Jaz mislim, če mislite postati menihi.«

»Menihi, da, vsi trije; a sedaj nam povejte, po kateri poti naj gremo!« rečem zvedavemu možu.

»Kar po tej poti pojdite, dokler ne pridete do velikega križa; tam se

šno in dobro postrežbo. Posetilo nas je več učiteljskih prijateljev. Med prijaznimi napitnicami in živahnimi govori, ki so slikali zlasti obupni gmotni položaj, je učiteljstvo zbrano s svojimi prijatelji preživelo tako redko odmerjen čas skupnega se stanka. Vsak pa je odhajal, detudi veselega obraza, s pekočo nado na zboljšanje svoje krvavo zaslužene plače. Na svidenje prihodnje leto. Vsak delavec ima pravico do plačila. Zakaj ga jemlješ ti nam — domo- vina?

Trgovska in obrtna zbornica.

Včeraj popoldne ob petih je imela »Trgovska in obrtna zbornica« sejo, na katere dnevnem redu je bila predvsem določitev onih zbor- ničnih članov, ki se imajo koncem tega leta podvreči novi volitvi.

Sejo je otvoril predsednik gosp. Josip Lenarčič, ki je imenoval za overovatelje zapisnika zbor. svet. gg. Mejača in Zamljena.

Zapisnik zadnje seje se je brez spremembe odobril.

Predsednik je nato naznanil, da je zbor. svetnik g. Josip Petrič odločil svoj mandat in da je pred- sedstvo na njegovo mesto pozvalo g. Karla Pollaka, ki je dobil pri zadnjih volitvah za Petričem največ glasov. Ker je pa g. Pollak izjavil, da ne sprejme mandata, prideta v pošto gg. Lovro Rebolj in Iv. Dovan. Ker sta oba dobila pri volitvi enako število glasov, mora med njima odločiti žreb.

Predsednik je takoj odredil žre- banje. Žreb je odločil za g. Ivana Dovan, ki je torej postal s tem član zbornice namesto odstopivšega Jos. Petriča.

Pri točki »VII. mednarodni shod v zadevi delavskega zavarovanja«, ki se ima vršiti meseca septembra na Dunaju, je predlagal gospod predse- dnik v imenu združenih odsekov, da se naj na ta kongres pošlje zbornični tajnik in se naj v to svrhu dovoli 230 K.

Ta predlog je bil soglasno sprejet.

Takisto soglasno se je sklenila sprememba volilnega reda v tem smislu, da pripade vsaki volilni ka- tegoriji po pet mandatov.

O zborničnih članih, ki imajo koncem tega leta izstopiti, je poro- čal zbor. tajnik g. dr. V. Murnik. V smislu § 6. poteče volilna doba koncem tega leta g. P. Velka- vrhu in Iv. Dovanu, drugi člani, ki naj izstopijo, pa se morajo določiti po žrebu, ker je funkcijska doba pri vseh enaka.

Predsednik je z izžrebanjem po- veril zbor. svetnika gg. C. Pirca in A. Ditricha.

Žreb je odločil, da izstopijo letos iz zbornice ti-le svetniki: Fr. Koll- mann, V. Rohrmann, Feliks Urban, Leopold Fürsager, J. Gassner, J. Luckmann, J. Schrey, Filip Zupančič, Jo- sip Vidmar in Ivan Rakovec.

Na predlog poročevalca g. Zam- lje na je zbornica sklenila, da obrtno nadaljevalno šolo v Radečah vsako leto prispevati 100 K.

O prošnji za podporo za prire- ditev razstave vajenskih del v Ra- dovljici je poročal tajnik gospod dr. Murnik. Zbornica je sklenila, da se dovoli v to podpora 100 K.

Tudi prošnji »Društva katoliških rokodelskih pomočnikov« v Ljubljani

za podporo za prireditev razstave, o kateri prošnji je poročal svetnik g. Josip Vidmar, se je ugodilo in se je dovolila po kratki debati podpora do najvišjega zneska 100 kron.

O predlogih zbor. svetnika gosp. J. Kregarja glede nakupa »Obr- nega reda«, ki ga izda »Slov. krš. socialna zveza« in glede gotovih od- likovanj, ki jih baje dobe obrtniki na raznih razstavah, je poročal g. dr. Fr. Windischer.

Zbornica je sklenila, da ne kaže, da bi nakupila »Obrtni red«, pač pa bode opozorila obrtne zdruge na to, da je »Obrtni red« izšel in da bi bilo umestno, da bi ga nakupile.

Glede odlikovanj je zbornica sklenila, da je potom zdruge na pri- meren način opozoriti obrtnike, da so diplome fingiranih in zakonitih razstav brez vrednosti in brez vsa- kega pomena.

Ker je bil s tem dnevi red iz- orpan, je predsednik sejo zaključil ob šestih zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. julija.

— Brezmejna podlost.

»Slovenec« nadaljuje s svojimi sra- motnimi obrekovanji o ljudski vese- lici v korist Prešernovemu spome- niku. Sicer se skuša nekoliko opra- vičevati, ali to opravičevanje je pre- pleteno z novimi napadi in lažmi.

Tako pravi, da »ni povedal tisočeri- h podrobnosti, ki so se javno videle«, da bi lahko »navedel stotine pikant- nih posameznosti« in vprašanje, ali naj našteje »cele zgodbe o posameznih liberalcih, kaj se jim je primerilo vse to noč.« Le na dan, kar na dan z vsem, kar more »Slovenec« dokazati. Liberalci se nimajo ničesar bati. Na veselici je bilo 14.000 ljudi in vendar se ni zgodila niti najmanjša rabuka, niti najmanjši prepir, kar je narav- nost obhujevanja vredno. Kajti zbra- ni niso bili sami akademiki. Ob ne- deljah je skoro v vsaki gostilni, če je le 50 ljudi zbranih, kak prepir in pobožni klerikaleci na deželi se ko- ljejo pri takih prilikah, kar se da. Tu pa je bilo na tesnem prostoru 14.000 oseb in vendar je vladal najzgor- nejši red in res idealna harmonija in ne enkrat ni bilo treba interveni- rati. Na Dunaju so bili različni kle- rikalni »Kinderfesti« in »Zuckerfesti«, pri katerih je imela policija vse pol- no opravka tudi z nadelanimi pre- lati — pri naši slavnosti pa ni bilo niti najmanjše disharmonije. To je pa najboljši dokaz, kako nesramno je »Slovenec« legal, zakaj kadar so ljudje pijani, tedaj se vedno in pov- sod kaj zgodi, pa naj bodo pijani liberalci ali klerikaleci. Sploh naj »Slovenec« kar lepo molči o trezno- sti in spodobnosti. Kje je več pija- nosti kakor na novih mašah, kje se gode večje nespodobnosti kakor na božjih potih? In tudi nemški listi si lahko prihranijo svoje opazke, kajti poglavje o živalskih pijanostih v ka- zini, o pretepih in škandalih je polno zanimivosti in dobro znano »Slo-

venec« pa naj se spomni katoliškega bala na starem strelišču. Mi smo o njem doslej molčali, zdaj pa ne bo- demo več in bomo natančno po- jasnili, kaka velikanska pijanost je bil ta katoliški bal — pijanost je bila tolika, da je skoraj bilo treba dolna, ki bi bil prevažal ljudi čez luže pred streliščem — in koliko posla so imeli policaji, da so razne parčke vsaj iz obližja strelišča od- ganjali. »Slovenec« in »Tagespošta« izkoriščata nedolžne dovpite, ki smo jih priobčili v soboto. Sicer vesta oba ta lista prav dobro, da je bila to šala, ali valic temu skušata iz tega kovati dokazila za svoja obre- kovanja. »Slovenec« ima zdaj pre- drznost trditi, da ni žalil narodnih dam. Ali naj le kdo prečita sobotno njegovo številko in videl bo, da je vsaka beseda najnesramnejše žaljenje in da popisuje veselo tako, kakor bi se bili tam kar očitno godili spol- ski ekscesi. Naj »Slovenec« nikar ne misli, da se je z včerajšnjo no- tico opravičil in popravil storjeno lumparijo. Taka imfamijsa se ne po- zabi, taka infamijsa se mora kazno- vati in mi mu jamčimo, da, kolikor je v naših močeh mu bomo to z obrestmi vred vrnil. Razložek bo le ta, da je »Slovenec« lagal, mi pa bomo razkrili dejstva in jih dokazali.

— Nemško trpljenje. Pred nekaj dnevi je došlo več čeških tr- govcev v Ljubljano, da si ogledajo našo lepo domovino. Trgovsko dru- štvo »Merkur« jim je priredilo prija- teljski sestanek na vrtu »Narodnega doma.« Ta sestanek je bil tako mno- gobrojno obiskan, da je bil vrt nabito poln. Udeležilo se ga je poleg slo- venskih trgovcev najodličnejše slo- vensko občinstvo. Ljubljanski dopisnik »Tagespošte« je pa videl in slišal čudne reči na tem sestanku. Sloven- skih trgovcev sploh ni bilo nič na vrtu, ker so ostentativno iz- ostali! Izborni, kar klasično! Trgovci prirede častni večer, potem pa osta- nejo doma in zapahnejo vsa vrata, da ne bi bilo treba iti na od njih prire- jeni sestanek! Taka moda vlada menda pri nemških trgovcih, sicer bi se ne mogla poroditi v skisanih možganih ljubeznivega dopisnika »Tagespošte«. Peščica ljubljanskih nemških trgovcev si menda domišlja, da brez njih ni moči sploh ničesar prirediti, zato pa pošiljajo take kolobocije med črvice uredništva. Tako pisarjenje pa tudi priča, kako pri tleh se giblje razum bralcev omenjenega lista, da jim taka hrana tekne. In potem ta otročja tr- ditev: Nemški se je govorilo! Čemu neki. Čeh govori češki — Slovenec pa slovenski in razumeta se prav dobro in prav nič jima ni treba nem- ščine. Ljubi nemški šovinisti se mo- rajo že sprijazniti z resnico, da dan- danes slovanskim izobražencem ni prav nič več treba nemškega obče- valnega jezika. Za Nemce je to sicer bridko, pa jim ni pomagati.

mladi menišci, med katerimi sem spoznal par znancev z gimnazije, ki so lansko leto omagali in ker ni bilo drugega pripomočka, potegnili so jo v samostan.

Sprejemni list smo oddali patru magistru, ki ima lepo ime Celestin. Njegova zunanost se mi zdi smešna. Meri najmanj dva metra, a je suh kot pajek, »obligatnega predmeta« pa nima prav nič. Vrh telesa se mu guglje velikanska glava, velika kot deber. Če je kaj dosti v njej, bomo že videli, saj pater magister je vzgo- jevalec nas kremenih novic.

Ko je pater magister vsprejemne liste z naslovom »lecturis salutem!« preštudiral, nam je odkasal vsakemu svojo celico z besedami: »Vi greste sèm, vi tja in vi tja«, nakar je izginil v svojo sobo, ki je tudi v novicijski.

Jaz sem dobil številko trinajst. Nehote mi je noga zástala na pragu, kajti vera v vraže se je kar nana- gloma vzbudila v meni, in takoj mi je reklo nekaj v sre, da ta številka trinajst mi ne bo prinesla prave sreče in zaželjenega notranjega miru, am- pak da je usodepolna za mene.

(Dalje prih.)

— Škofjevi zavodi. Poročali smo te dni, da se je snaženje ško- fjevi zavodov oddalo gosp. Antonu Karblu, ki je pred nekaj časom iz- stopil iz katoliške cerkve in prestopil k protestantizmu. To je resnično. G. Karbl je bil pri nas in nam je to sam potrdil. Prosil nas je pa, naj zabele- žimo, da je prevzel vse snaženje zavodov, a ne za 2200 K, nego le za 900 K in da nista oba njegova po- močnika prestopila k protestantizmu, nego samo eden.

— Odlikovanje. Cesar je de- želnemu veterinarstvu referentu pri- c. kr. deželni vlad v Ljubljani, g. Iva- nu Wagnerju podelil po- vodom njegovega zaprosenega umi- rovlje ja vitežki križec Franc Josi- povega reda.

— Skušnjo za uradnega vodjo so napravili pri centralni oblasti na Dunaju v spomladanskem terminu 1905 sledeči gg. pošni ofi- ciali v Ljubljani: Ivan Junz z odličnim uspehom, Teodor Keil, Alojzij Gregorič in Alojzij Czernich z dobrim uspehom.

— Za 40letno zvesto slu-žbovanje so dobili sledeči uslu- žbenci papirnice v Vevčah častno svetinjo: Jernej Černe, Fr. Kern, Frane Lampret, Uršula Gregorč, Neža Lampič, Uršula Oovirk, Jerica Skotin in Uršula Trtnik.

— Čisti dobiček Preše-rove veselice. Pri včerajšnji seji moškega odbora za Prešernovo veselico je predložil gosp. Fr. Trdina računski zaključek o dohodkih in stroških Prešernove veselice. Vseh dohodkov je bilo 26.121 kron 71 v., stroškov pa 13.492 kron 78 v. Ker se bo pa pri stroških še doseglo najmanj 500 K popusta, ostane za Prešernov spomenik čistega 13.128 kron 93 v. kar je vsekakor prav znatna svota!

— Odborova seja »Dru-štva slov. književnikov in časnika« bo v soboto dne 29. t. m. ob petih zvečer v urad- niških prostorih »Slovenskega Na-roda«. Posvetovalo se bode o izdaji poljudno pisane knjižice o Prešernu povodom odkritja njegovega spome- nika. Knjigo je spisal, kakor smo že poročali, g. E. Gangl. Ker je torej seja izredne važnosti, se gospodje odborniki vljudno pozivljajo, da pridejo zaustreli v ti seji!

— »Glas Svobode« in »Slo-venska Matica«. Danes nam došla številka ameriškega slov. lista »Glas Svobode« prinaša ostro uredni- ško izjavo, naperjeno proti »Slov. Ma- tici«. Uredništvo pravi, da pošilja svoj list »Slov. Matici«, da je pa zadnja številka prišla nazaj z opazko »Se ne sprejme.« Tudi mi smo mnenja, da ima »Slov. Matica« nalogo, zbirati slovenske knjige in časopise in zato umejemo nevoljo ameriških tovarišev. Mislimo pa, da se je bržkone zgodila kaka zmota in ne dvomimo, da bo »Slov. Matica« stvar zadovoljivo pojasnila.

— Unški župnik se v škofu- cunji krčevito brani, da ni zaprl vod- njaka, ko je na Uncu gorelo. Povemo mu, da smo to, kar smo poročali, izve- deli od avtentične strani tako da je vsako zavijanje od strani, unškega župnika nepotrebno, kajti uradno dog- nana stvar se tudi z vpitjem ne da utajiti. Sicer pa župnik tudi upehanim vojakom ni privoščil vode. Ko je priš- pri marketenderju nastavljeni ljubljanski postrešek prosil župnika vode za vo- jake, ga je župnik osorno odgnal. V ostalem pa poznamo bolezen unškega župnika in mu njegovega vedenja prav radi te bolezn ne zamerimo tako, kakor bi jo zamerili komu drugemu.

— Iz St. Lovrenca se nam piše: Kdor hoče videti lepo živino, naj pride v temeniško dolino. Sejmi na Vel. Loki, v St. Lovrenču in Vel. Gabru, spadajo gotovo med najboljše na Kranj- skem. V torek se je naložilo na Vel. Loki 36 vagonov goveje živine in še je primanjkovalo prostorov, da bi se bili kupei skoro stepli zanje. Par volov 1000—1200 K, to ni redka prikazen. Le žal, da je prejšnji dan deževalo, vsled česar se ni prignalo toliko živine kakor po navadi. Dne 10. avgusta pri- čakujemo zopet živahne kupčije.

— Meteor. V nedeljo zvečer so videli v Novem mestu na juž- nem koncu rimske ceste izredno lep meteor, ki je izginil čez poldrugo sekundo. Kakih 12 zvezd se je utri- nilo nato.

— Mlada navihanka in tatica. 16letna Jerica Berentin, pristojna v Mirno na Dolenjskem, je kradla, kamor je prišla. Že leta 1901 je bila zaradi neke tatvine poslana v poboljševalnico v Lankowitz pri Gradcu. Dekle se zna prav bedno oblačiti in pripoveduje, da je prišla iz samostana v Ljubljani in da prosi za ubog. Mnogo se jih je dalo ujeti, da so ji dajali obleko in denar. V

obrnite na levo roko, pa pridete kmalu do znamenja, v katerem je Mati Božja; tam zavijte na desno in držite se vedno prave roke toliko časa, da pridete na most. Na drugi strani mosta je pa le ena pot, in ne morete se zgubiti, če bi hodili opolnoči.

Po označeni poti pridemo do sa- mostana; a tu se nam je stavila zopet nova zapreka: nikjer ni bilo pravega vhoda. Trkali smo na neka hrastova vrata, ki pa nikakor niso imela volje se odpreti. Tu nam pride pomoč v podobi starega patra, ki je prišel iz gošče. Ime mu je bilo Vigili, kakor sem izvedel pozneje.

»No, kaj bi pa radi?« vpraša pri- jazno, »koga iščete?«

Jaz stopim korak naprej in mu povem, da smo prišli v samostan, pri sebi pa da imamo sprejemne liste od prečastitega patra provincijala.

»O, o, o!« vzklikne veselo pater Vigili, »kdo bo znal bolje pridigovati? Koliko šol ste pa izvršili?«

Povemo: jaz da sem lopnil v sedmi, moja tovariša pa da sta pris- nesla krepki trojki iz pete. Bilo ju je nekoliko sram, moja bodoča sobrata, da sta bila le v peti in da je nista

mogla dalje pribrisati, a pater Vigili ju potolaži s milimi besedami:

»Nič, strahu, le korajžo, pri nas ne izbiramo mnogo, koliko šol ima kdo, čeprav bi jih postavno moralo šest izvršenih biti. Tudi mene so po- brali kakor ranjenega vojaka, ko sem svojemu rajnemu očetu prinesel v šesti šoli mogočno dvojko domov, pa sem vseeno star postal med tem zi- dovjem. O saj ni nič hudega tu pri- nas; ko smo lačni, gremo jest in pit, če smo žejni; drugače pa nekoliko beremo, se sprehajamo, spovedujemo itd.« Zasmejal se je in nas nekoliko rešil strahu, ki smo ga imeli pred strogim samostanskim življenjem.

»No, pa pojdite s menoj,« pravi pater Vigili, po onem smehu, »vam bom pokazal, kam vas bodo spravili.«

Peljal nas je v samostan v prvo nadstropje k vratom, ki so nosila na čelu napis »Clericatus«. Pozvonil in nedolgo potem se odpro vrata, in pa- ter Vigili nas porine noter s besedami: »Tako, drugo boste že izvedeli.«

V tem so se odpirale posamezne celice in iz njih je pokukala na lonec ostružena glava, hoteč izvesti, kdo si uva motili jih v njihovi tihoti. »Kandidati, kandidati!« so si šepetali

Preserje, 26. julija 1905.

Marija Garich,
poštarica.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Avstrijska specialiteta. Na žolodcu bo-
lejšojim ljudem priporočati je porabo prist-
nega „Mollvega Seidlitz-praska“, ki je pre-
skušeno domače zdravilo in vpliva na želo
dec krepilo ter pospešilo na prebavljanje
in sicer z rastjočim uspehom. Skatljica 2 K.
Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo
vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni
salagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah
na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov pre-
parat, zaznamovan z varnostno znamko in
s podpisom. 6 7-10

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp.
Vinko Sket, II. Bistrica K 2910, nabrano v
hotelu „Ilirija“ na občnem zboru II. Bistriško-
Trnovske moške podružnice. — G. Al. Kolenc,
učitelj in učiteljica v Čemšeniku K 580 nabral v ve-
seli družbi v toplicah Medija in sicer so daro-
vali: Minka Perlić 2 K, Ferd. Perlić 1 K, Še-
šar in Slabe 80 vin. in Val. Kolenc 2 K. —
G. Ivan Rak K 2750 nabral na novi maši g.
Ant. Breznika v Lhanu. — Skupaj K 6240. —
Hvala lepa!

Za Prešernov spomenik: Gosp. H.
Höller iz Nabrežine 15 K nabral med sledečimi
gg.: Marija Kolar, Jospina Stenikogler, Dra-
gotin Starec, Max Milič, A. Ličen po 1 K; S.
Kampjut, Jela Nemec, M. F. Logar, R. L. Li-
sec in Ant. Mozetič po 2 K. — Zavezna Ti-
skarna v Celju 40 K. — Gea Pepica Majzeljeva
iz Bele cerkve 15 K nabrala v družbi gospodov
Novomeščanov in Ljubljancev. — G. Henrik
Rizzardi v Ljubljani 1 K mesto vstopnice. —
Skupaj 71 K. — Živeli! Na zdar!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23/7 Ladislav Furlan, strojevodje
sin, 3 mes., Zalokarjeve ulice 4, driska.
— Emilija Colloretto, zasebnica, 70 let, Stari
trg 28, otrpnenje srca.
V deželni bolnici:
Dne 21/7 Lovrenc Marinšek, delavec,
71 let, estarelost.
Dne 22/7 Fran Vidmar, ribič, 63 let,
Vulnus complice. — Jožef Peterlin, delavec,
51 let, Carcinoma ventriculi.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurs d. n. b. 25. julija 1905.

Naložbeni papirji.

	Dena	Blago
4 1/2 % majeva renta	100-50	100-70
4 1/2 % arabna renta	101-05	101-25
4 1/2 % avstr. krona renta	100-60	100-70
4 1/2 % zlata	119-35	119-55
4 1/2 % ogrska krona	96-55	96-75
4 1/2 % zlata	116-85	116-05
4 1/2 % posojilo dežele Kranjske	99-50	101-
4 1/2 % posojilo mesta Split	100-60	101-60
4 1/2 % Zadar	100-	100-
4 1/2 % bos. here. žel. pos. 1902	100-90	101-85
4 1/2 % češka dež. banka k. o.	100-55	100-70
4 1/2 %	100-25	100-60
4 1/2 %	100-80	101-75
10 % pr.	106-10	107-10
4 1/2 %	100-50	101-60
4 1/2 %	100-25	100-60
4 1/2 %	100-05	101-
4 1/2 %	100-	101-
4 1/2 %	100-75	101-75
4 1/2 %	99-90	99-90
4 1/2 %	99-50	100-
4 1/2 %	318-	320-
4 1/2 %	101-05	102-

Srečke od 1. 1860/1.

1864

1865

1866

1867

1868

1869

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

Gromovit, Živio! kliče
k imendanu gospici
Anici Češnovarjevi
P. Schloger.

2362

2363

2364

2365

2366

2367

2368

2369

2370

2371

2372

2373

2374

2375

2376

2377

2378

2379

2380

2381

2382

2383

2384

2385

2386

2387

2388

2389

2390

2391

2392

2393

2394

2395

2396

2397

2398

2399

2400

2401

2402

2403

2404

2405

2406

2407

2408

2409

2410

2411

2412

2413

2414

2415

2416

2417

2418

2419

2420

2421

2422

2423

2424

2425

2426

2427

2428

2429

2430

2431

2432

2433

2434

2435

2436

2437

2438

2439

2440

2441

2442

2443

2444

2445

2446

2447

2448

2449

2450

2451

2452

2453

2454

2455

2456

2457

2458

2459

2460

2461

2462

2463

2464

2465

2466

2467

2468

2469

2470

2471

2472

2473

2474

2475

2476

2477

2478

2479

2480

2481

2482

2483

2484

2485

2486

2487

2488

2489

2490

2491

2492

2493

2494

2495

2496

2497

2498

2499

2500

2501

2502

2503

2504

2505

2506

2507

2508

2509

2510

2511

2512

2513

2514

2515

2516

2517

2518

2519

2520

2521

2522

2523

2524

2525

2526

2527

2528

2529

2530

2531

2532

2533

2534

2535

2536

2537

2538

2539

2540

2541

2542

2543

2544

2545

2546

2547

2548

2549

2550

2551

2552

2553

2554

2555

2556

2557

2558

2559

2560

2561

2562

2563

2564

2565

2566

2567

2568

2569

2570

2571

2572

2573

2574

2575

2576

2577

2578